

VASTUULLINEN LAHJOITTAMINEN RY

TOIMINTA- KERTOMUS 2017

VaLa – Vastuullinen Lahjoittaminen ry
AnDo – Ansvarsfullt Donerande rf

TOIMINTAKERTOMUS - sisällysluettelo

1. Vastuullinen Lahjoittaminen ry
2. Toiminnan painopisteet vuonna 2017
3. Resurssit - hallinto ja talous
4. Vaikuttamistoiminta
5. Varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämistyö
6. Kansainvälinen toiminta

1. Vastuullinen Lahjoittaminen ry

VaLa on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton yhteistyöverkosto, joka edustaa yleishyödyllisiä yhteisöjä.

1.1 Visio

Vastuullinen Lahjoittaminen ry (VaLa) on Suomen kolmannen sektorin yhteistyöverkosto, jonka tavoitteena on, että:

- yleishyödylliset yhteisöt noudattavat hyvän hallinnon periaatteita
- varainhankinnan ammattikunnan osaaminen on erinomaista
- Suomessa on kehittynyt lahjoituskulttuuri ja yhteiskunnan eri toimijoiden roolit on määritetty kestäväällä ja selkeällä tavalla.

1.2 Missio

VaLa ry määrittelee ja edistää hyvän hallinnon ja hyvän varainhankinnan periaatteita suomalaisessa yhteiskunnassa sekä auttaa jäsenjärjestöjään oppimaan yhdessä osana kansainvälistä verkostoa.

2. Toiminnan painopisteet vuonna 2017

Vuonna 2017 toimintaa ohjasi 'VaLan strategia ja toiminnan perustehtävät ja -tavoitteet', jotka olivat osa vuoden syyskokouksessa hyväksyttyä toimintasuunnitelmaa:

- VaLa edistää yleishyödyllisten yhteisöjen vastuullista varainhankintaa ja hyvää hallintoa.
- VaLa edistää suomalaista lahjoituskulttuuria lisäämällä vuoropuhelua yhteisöjen taloudellisista toimintaedellytyksistä ja varainhankinnasta yhteiskunnan eri toimijoiden välillä.
- VaLan toimintaa johdetaan, hallinnoidaan ja kehitetään esimerkillisellä tavalla.

Vuonna 2017 VaLan toiminnan pääpainopisteenä olivat vaikuttamistyö ja varainhankinnan toimintaedellytysten kehittäminen. Vaikuttamistyö jakaantui seuraaviin alatavoitteisiin:

- Jäsenjärjestöpalvelut
- Varainhankinnan kulttuurin kehittäminen ja koulutustoiminta
- Hyvän hallintotavan edistäminen
- Viestintä

VaLan työ varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämiseksi toteutui seuraavien alatavoitteiden mukaisesti:

- Lahjoittaminen ja verotus
- Varainhankinnan kulut
- Rahankeräyslain kehittäminen
- Kansainvälinen yhteistyö

3. Resurssit - hallinto ja talous

Vuonna 2017 pääsihteeri, hallitus, työryhmät ja jäsenjärjestöt toimivat keskeisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Päätoimintamuotoina edellisten toteuttamisessa olivat: alan verkostojen luominen, keskustelu- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen sekä tiedon jakaminen niin järjestöille, kansalaisille kuin sidosryhmille.

Vuoden 2017 lopussa VaLassa oli 51 jäsenorganisaatiota. Sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset pidettiin. VaLalle hallituksen muodostamisen tukena käytettiin ohjesääntöä, jonka tavoitteena on vuosittain saada yhdistykselle mahdollisimman toimintakykyinen ja jäsenistöä edustava hallitus. Hallituksen puheenjohtajaksi syyskokouksessa 2016 valittiin Ossi Heinänen / Plan International Suomi.

Hallitus järjestäytyi tammikuussa ja varapuheenjohtajaksi valittiin Tuula Colliander / Lasten ja nuorten säätiö. Muina jäseninä toimivat: Nora Huhta / Amnesty, Sirpa Solehmainen (Maria Rahikka) / World Vision, Leena Poutanen / SOS-Lapsikylä, Helena Hulkko / Syöpäsäätiö, Eeva Hietalahti / Sydänliitto, Juha Savela / Suomen Lähetysseura, Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö, Kristiina Elenius ja Kirsi Haanperä / Aivoliitto. Hallitus kokousti vuoden aikana seitsemän kertaa. Pia Tornikoski hoiti VaLan pääsihteerin tehtäviä osa-aikaisesti.

VaLan hallitus muodosti ja sen tukena toimi vuonna 2017 seuraavat työryhmät:

- Strategia-työryhmä
- Hyvän hallinnon työryhmä
- Palvelumaksut-työryhmä
- Koulutustyöryhmä
- Laki ja verotus -työryhmä

Sekä hallituksen että työryhmien jäsenet osallistuivat kyselyyn työskentelynsä itsearvioinnista, jonka avulla kehitetään VaLan toimintaa. Ostopalveluna kirjanpidon hoiti Uudenmaan Tilimix Oy ja tilintarkastajana toimi KPMG Oy.

VaLan toiminta rahoitettiin pääosin jäsenmaksuilla ja koulutus- ja kumppanuus-tuotoilla. Jäsenien laadukas palvelu ja uusien jäsenien rekrytointi tukivat VaLan vaikuttamistyötä ja lisäksi turvasivat toiminnan rahoituksen jatkuvuutta. Varainhankinnan ja hyvän hallinnon koulutusten järjestäminen olivat merkittävä osa VaLan toiminnan rahoitusta.

Kuluja aiheutui pääsihteerin palkkiosta, tapahtumien järjestelyistä sekä tutkimus- ja tiedotustyöstä. Aiempien vuosien panostukset toiminnan kehittämiseen näkyivät uusien jäsenien määrässä ja vuoden 2017 tuloista tuli noin 70 % jäsenmaksuista. Tilivuoden tulos oli 3 027,87 euroa.

4. Vaikuttamistoiminta

4.1 Jäsenjärjestöpalvelut

Vuonna 2017 VaLan keskeisinä tavoitteina oli palvella jäseniään laadukkaasti ja pyrkiä lisäämään VaLan jäsenorganisaatioiden määrää. Vuoden aikana VaLaan liittyi viisi jäsentä. Jäsenhakuprosessista vastasi Hyvä hallinto -työryhmä.

Pääsihteeri ja hallitus tapasivat vuoden aikana useita järjestötoimijoita, joille esiteltiin VaLan toimintaa sekä kuultiin toiveita toiminnalle. Järjestöjen toimintaan ja varainhankintaan sekä niihin liittyviin sääntelyihin on tullut ja on tulossa muutoksia, joita Strategia-työryhmä käsitteli vuoden aikana myös VaLan sääntöjen muutostarpeen näkökulmasta.

Jäsenten palvelua tuettiin yhteiskumppanuuksien ja heidän tarjoamiensa etujen kautta. VaLa jatkoi yhteistyötä Avoinen, Legistumin ja Gainerin kanssa. VaLa tarjosi jäsenilleen mahdollisuutta olla mukana yhteisessä markkinointiviestintähankkeessa Hyvä testamentti. Hankkeessa oli mukana 26 jäsentä ja sitä koordinoi VaLan kumppanina Torn Consulting.

4.2 Varainhankinnan kulttuurin kehittäminen ja koulutustoiminta

VaLa järjesti vuoden aikana maksuttomia jäsentilaisuuksia sekä kaikille avoimia koulutustilaisuuksia, joissa järjestöt saivat tilaisuuden jakaa osaamista ja kertoa onnistuneesta varainhankintatoiminnasta. Yhteensä tilaisuuksiin osallistujia tuli yli sadasta organisaatiosta.

Ylläpitääkseen koulutustilaisuuksien laadukkuutta kerättiin niin puhujilta kuin osallistujilta palautetta, joiden perusteella myös suunnitellaan ja kehitetään tulevia tapahtumia. VaLa teki yhteistyötä yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa tarjoamalla heille sisällöllisiä kumppanuuksia. Kutsuen puhujiksi niin suomalaisia kuin kansainvälisiä asiantuntijoita VaLa järjesti varainhankinnan ja hyvän hallinnon koulutuksia Helsingissä.

Varainhankintajärjestöjen ja varainhankkijoiden osaamisen tunnettuutta lisättiin järjestämällä VaLa Awards 2017, jossa vuoden varainhankintatekona palkittiin CMI:n #äläkerromartille-kampanja ja -tekijänä Suomen Unicef. Varainhankinta ja digitaalisuus oli aiheena syksyllä VaLa Awardsin paneelikeskustelussa.

Koulutustyöryhmä osallistui 'Ammattimainen varainhankinta, tuotekehitystyön erikoisammattitutkinon' -tutkintokoulutuksen suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan yhteistyössä SOSTE:n ja Rastorin kanssa. 1,5 vuotta kestävä koulutusohjelman ensimmäinen kurssi valmistui syyskuussa ja lisäksi kaksi muuta

kurssia oli käynnissä. Haku neljänteen kurssiin avattiin syksyllä. Marraskuussa koulutusohjelma sai eurooppalaisen sertifikaatin: EFA Certification.

4.3 Hyvän hallintotavan edistäminen

'Varainhankintaa harjoittavien yhteisöjen hyvästä hallintotavasta' -opasta jaettiin VaLan tilaisuuksissa ja tietoa hyvästä hallinnosta oli ladattavissa VaLan www-sivuilla. 'Vastuullisen varainhankinnan arvot ja periaatteet' -suositukset olivat esillä kaikissa VaLan tilaisuuksissa sekä www-sivuilla ja niiden noudattamista kannustettiin niin jäsenille kuin muullekin järjestökentälle.

4.4 Viestintä

Vuonna 2017 VaLa antoi lausuntoja, kannanottoja ja haastatteluja niin medialle kuin eri viranomaistahoille. Näiden sisältöä ohjasi VaLan tuottama 'Hallitusohjelman tavoitteet', joilla edistetään jäsenistön etuja ja yleishyödyllisten yhteisöjen taloudellisia toimintaedellytyksiä.

Vuonna 2017 VaLa viesti toiminnastaan eri sidosryhmille aktiivisesti ympäri vuoden. Järjestöjen toimintakentän suhteen tapahtui vuoden aikana muutoksia ja VaLa osallistui näihin liittyviin tilaisuuksiin ja jakoi tietoa jäsenistölle. Vuonna 2017 panostettiin mediaviestintään sekä tehokkaaseen tiedottamiseen VaLan eri sidosryhmät sekä kansalaiset huomioiden. Keväällä teetettiin Taloustutkimuksella 'Lahjoittajatutkimus 2017' -tutkimus yhdessä Kepan ja Olympiakomitean kanssa. Lisäksi VaLa viesti vaatelahjoittamiseen liittyvästä tutkimuksesta joulukuussa.

VaLan tiedottamisen tärkein väline on yhdistyksen www-sivut. Jäsenkirjeillä, sähköpostijakelulla, facebook-kirjoittelulla ja kumppaneiden viestinnän avulla tuettiin verkkotiedottamista. Lahjoituskulttuurin sekä kansalaisten luottamuksen edistämiseksi VaLa tuottaa www-sivuillaan tietoa myös lahjoittajille vastuullisesta lahjoittamisesta ja VaLa oli aktiivisesti mukana #Lahjoituslauantai-somekampanjassa marraskuussa. VaLan sivuilla vierailtiin vuoden aikana noin 12 000 kertaa.

EFA:n jäsenenä VaLa osallistui myös kansainväliseen tutkimustyöhön (Fundraising in Europe -tutkimus julkaistiin marraskuussa) ja tiedottamiseen. EFA:n Fundraising Europe -uutiskirje ilmestyi vuoden aikana neljä kertaa ja pääsihteeri vastasi kirjoituksista Suomen uutisen osalta.

5. Varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämistyö

VaLa teki aktiivisesti yhteistyötä eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa, joiden toiminta-alueeseen kuuluvat yhteisöjen varainhankintaan ja hyvään hallintoon liittyvä lainsäädäntö, valvonta tai muu vaikuttamistyö mm. poliisihallitus, eri ministeriöt, julkiset rahoittajat ja eri alojen keskusjärjestöt. Toiminnassaan VaLa lisäsi vuoropuhelua järjestökentän ja eri viranomaisten välillä. Palvelumaksu- sekä Laki ja verotus -työryhmät toimivat aktiivisesti varainhankinnan toimintaedellytysten parantamiseksi.

5.1 Lahjoittaminen ja verotus

VaLa:n tavoitteena on edistää varainhankintaan liittyviä verotuskysymyksiä: lahjoitusten verovähennysoikeutta sekä yleishyödyllisen toiminnan verokohtelua mm. arvonnisäverotuksessa. Sipilän hallituksen ohjelmaan on kirjattu selvitys yhteisöjen verotuksesta ja VaLa pyrki vaikuttamaan mm. lahjoitusten verovähennysoikeuden kehittämiseen sekä kuluista maksettujen arvonnisäverojen kompensointiin lähestyen päättäjiä, viranomaisia ja median kautta lahjoittajia.

Veroetuksiin liittyy myös alan toiminnan tehokkuuden ja eettisyyden valvonnan kehittäminen. Vuonna 2017 aihe on ajankohtainen rahankeräyslain uudistamisen selvityksen myötä.

5.2 Varainhankinnan kulut

VaLa jatkoi yhteistyötä Finanssiala ry:n ja eri pankkien kanssa tukeakseen järjestöjen kuukausilahjoittamisen liittyviä toimenpiteitä tarvittavin keinoin. VaLa oli mukana FA:n suurlaskuttajaryhmässä ja EFA:n SEPA-työryhmässä. VaLa myös teki yhteistyötä eri palveluntarjoajien kanssa lahjoitusten maksamisen keinojen tehostamiseksi.

Varainhankintatoimintaa edesauttaisi erilaisten palvelumaksujen veloituskäytäntöjen muuttaminen siten, että ne suosisivat yleishyödyllisiä yhteisöjä. VaLa:n tilaisuuksissa esiteltiin varainhankintaan yhteistyökumppaneiden ja muiden palveluntarjoajien kuten Mastercardin palveluita, joihin oli myös neuvoteltu edullisempia hintoja jäsenistölle ja tapahtumiin osallistuneille. VaLa osallistui myös tekstiviesti- ja mobiililahjoittamisen kehittämiseen ja maksuihin vaikuttamiseen yhdessä muiden järjestöjen kanssa.

5.3 Rahankeräyslain kehittäminen

Sisäministeriön asettamassa rahankeräyslain kehittämisen esiselvityshankkeessa Pia Tornikoski toimi työryhmässä asiantuntijajäsenenä. Hanke päättyi vuoden lopussa. VaLa ja sen jäsenet olivat aktiivisia lain kehittämisen selvityksessä mm. osallistumalla järjestettyihin kuulemistilaisuuksiin ja tehden yhteistyötä muiden keskusjärjestöjen kanssa.

6. Kansainvälinen yhteistyö

VaLa toimi aktiivisesti kansainvälisissä varainhankinta-alan yhteistyöelimissä.

6.1 European Fundraising Association (EFA)

VaLa on jäsen European Fundraising Association:ssa (EFA), joka on EU:n käyttämä kuulemiskanava kansalaisyhteiskunnan varainhankinta-organisaatioille. Pääsihteeri Pia Tornikoski toimi EFA:n hallituksen jäsenenä ja talousvastaavana. Pääsihteeri osallistui EFA:n General Assemblyyn, Skillshareen ja EFA:n kumppaneiden järjestämiin alan tapahtumiin.

EFA:n jäsenenä VaLa on mukana European Charities' Committee on VAT, ECCVAT:n toiminnassa ja edistää yleishyödyllisten yhteisöjen arvonlisäverotuksen harmonisointia Euroopassa.

Pia Tornikoski toimi jäsenenä EFA Certification Committee:ssa, joka kehittää varainhankinnan ammattimaisuutta ja koulutusta. VaLa viesti muiden EFA-maiden koulutuksista jäsenilleen. EFA tekee yhteistyötä CFRE Internationalin kanssa ja VaLa viestitti CFRE International Certification -ohjelmasta suomalaisille varainhankkijoille mahdollisuutena ammattimaisen pätevyyden todistamiseksi.

6.2 Resource Alliance / International Fundraising Congress (IFC)

IFC on vuosittain järjestettävä varainhankinta-alan kansainvälinen suurtapahtuma Hollannissa. Pia Tornikoski toimi International Fundraising Congress:in (IFC) ambassadorina. Vuonna 2017 IFC:hen osallistui 31 suomalaisdelegaattia, joille VaLa järjesti oman kokoontumisen.